

Kako izbirati pota nadaljnega razvoja

Ko smo se dokaj intenzivno pripravljali na sedanje srednjeročno obdobje, s tem da smo iskali in definirali smeri razvoja DO, obenem pa pokazali toliko zrelosti in odgovornosti, da smo se dogovorili tudi o prednostnih smereh bodočega razvoja, smo opravili eno najzahtevnejših in odgovornih delovnih nalog, od katerih zavisi perspektiva in socialna varnost zaposlenih v neki delovni sredini.

Ko smo v lanskem letu sprejemali spremembe srednjeročnih dokumentov, smo potrdili znano resnico, da gre pri planiranju za kontinuiran proces, saj se pogoji in danosti v dinamičnem življenju nenehno spreminjajo, zato smo prisiljeni nenehno optimirati poslovanje, če želimo ob spremembah zunanjih in notranjih vplivov doseči najboljše v okviru danosti. Realno lahko ocenimo, da se nam to zaradi objektivnih in subjektivnih težav ne posreči vedno, zato smo prisiljeni vsako preteklo dogajanje temeljito analizirati, da bi nas spoznanja uporabila in naredila učinkovite.

Zelo pomembna je ugotovitev, h kateri se pogosto vračamo, da imamo proizvodni program, ki je ob sedanjih opredelitvah smeri bodočega razvoja aktualen in dolgoročno zanimiv.

Nismo se zato brez razloga opredelili za znane smeri razvoja, ki slone na proizvodnjah:

- elementov in sistemov pnevmatike, ki se vključujejo v avtomatizacijo obdelovalnih procesov in postopkov;

- verig, verižnih delov in celotnih sklopov namenjenih transportnim napravam v industriji in proizvodnji surovin, energije, hrane ter v kmetijstvu in gozdarstvu;

- proizvodnja orodja mora preseči potrebe internega trga s tem, da nastopa tudi navzven;

- uspešne poizkuse pri projektiranju in izdelavi strojev in opreme pa ocenjujemo kot zamatke bodoče strojegradnje v DO.

Ob taki opredelitvi se seveda zavedamo, da iskanj s tem še ni konec. Posebej pomembno je iskanje novih programov tudi zato, ker na nekatere proizvodnje, posebno na tiste, pri katerih se srečujemo na trgu s številno konkurenco ter tiste, ki nimajo zagotovljene dolgoročne

preskrbe z osnovnim materialom, in tiste, ki za zaposlovanje na našem območju niso privlačne, niti dolgoročno niti kratkoročno ne moremo več računati.

Večkrat smo že tehtali, kaj nam je prestrukturiranje v DO prineslo in koliko ga je sploh bilo. Tam, koder so bile izvedene spremembe in viden napredek, rezultati niso izostali.

Če bi naredili prerez in tehtali doseženo, se prav gotovo ne moremo izogniti razočaranju, saj je bilo doseženo manj, kot smo pričakovali. Seveda zahteva tako stanje takojšnjo analizo, vendar se ob tej priliki ne gre zadovoljevati samo s sklicevanjem na objektivne težave.

Taka pot in predolgo vztrajanje pri »zanesljivi dobri stari klasiki« se nam lahko že v bližnji prihodnosti krepko maščuje.

Zavedati se moramo, da naša konkurenca ne spi, prav tako pa moramo samokritično spoznati, da obstoječa proizvodnja ni tako zelo zahtevna, da ji nihče razen nas ne more biti kos.

Danes smo se znašli še v nekem specifičnem položaju, ki je v tem trenutku še naša velika prednost pred konkurenti. Naštetimo te značilnosti:

idealna lega tovarne glede transportnih povezav (železnica, cesta), vzorno urejena infrastruktura (elektrika, stisnjen zrak, voda, čiščenje odpadkov, skladišča) novi delovni prostori, znanje in kadrovski potencial, pa še bi lahko kaj dodali. Če na tem mestu opozorimo na pogosto prisotno mišljenje, da naša obstoječa proizvodnja ne prenese stroškov, s katerimi je danes obremenjena (s tem da natančno vemo, kam so te puščice uperjene), potem se moramo resnično vprašati, kaj je lahko ob tej na prvi pogled tudi nesporni ugotovitvi narobe in kje iskati izhod iz zagate.

Ponuja se nam ugotovitev, da obstoječa proizvodnja, predvsem tista, ki nas spremlja že vsa leta po vojni, res ne rabi posebne priprave in je vsa aktivnost usmerjena le v izvajanje in ponavljanje utečenega.

Ali smo potem toliko togi v organizaciji dela ali pa smo si v internih komunikacijah tako zakomplicirali odnose, da se enostavno ne da ničesar več izpeljati?

Tudi ko ocenjujemo razpoložljivi kadrovski potencial, je

pogosto prisotna ocena, da so, čeprav še pod republiškim povprečjem, procentualna razmerja v kvalifikacijski strukturi za to, kar proizvajamo, še preveč ugodna.

Kaj nam je torej storiti, da si ne bomo možnosti, ki obstajajo, poceni zapravili? Obdržati moramo prednost povsod tam, koder nas konkurenca ne dosega, in si ob dejstvu, da napredujejo tudi sosedje, ustvarjati pogoje za stalni napredek, ki teži k osvajanju vedno zahtevnejših proizvodov. Nenehno se moramo s proizvodi pojavljati na področjih, koder »drugih« še ni.

In slednjič. Marsikdo razmišlja, čemu bi se trudili z za-

htevno proizvodnjo, če nam pa enostavna, za katero je treba veliko manj vloženega truda, zagotavlja približno enake odstotne deleže, ko ocenjujemo končno finančno uspešnost.

Naj to zgrešeno razmišljanje ovržemo z ugotovitvijo, pa ob tem pustimo ob strani za Jugoslavijo značilno cenovno politiko, da so prav znanje, opremljenost in nadpovprečna zahtevnost proizvodnje tisti elementi, ki se enakovredno kosajo s finančnimi pokazatelji, dolgoročno gledano pa pomenijo bistveno večjo zanesljivost obstoja, saj so ob teh danostih tudi neizogibni strukturni premiki veliko manj boleči kot sicer.

»Nujen premik v zahtevno proizvodnjo z več vloženega dela...« zatorej ni brez razloga edina alternativa nadaljnega razvoja značilna za naše gospodarstvo. Za realizacijo teh ciljev je potrebno znanje, veliko delovnih naporov in smelosti predvsem takrat, ko je treba določene odločitve pripraviti in izpeljati dovolj hitro, da bo dosežen pričakovani učinek. Naj zaključim s tem, ne zdi se mi pretirano optimistična ugotovitev, če rečem, da znanje imamo, smelost tudi, več bo treba le upornosti in enotnega nastopanja, pa tako priložnosti, ki se ponujajo, ne bomo zamujali.

Gvido Melnik

Obračun OD v novi obliki

Ze v juniju preteklega leta smo kupili mali računalnik RIZ 20, ki naj bi zamenjal popolnoma iztrošene knjižne stroje Ascota. Ti stroji, imamo štiri, so dosegli častitljivo starost in so že najmanj štirikrat amortizirani. Z njimi imamo neprestane težave, saj so pogosto pokvarjeni in stroški popravil presegajo normalne meje. Čeprav so bile in so še investicije v neproizvodne namene prepovedane, sem pa sodijo tudi pisalni in računski stroji ter računalniki, smo uspeli izvesti investicijo na račun zamenjave dveh Ascota strojev. Predračunska vrednost malega računalnika je bila 1.620.000 din, kar je v današnjih razmerah dokaj sprejemljiva cena v primerjavi z ostalimi ponudbami, ki smo jih imeli. Skupaj z nakupom stroja smo dobili 1 program in pri tem smo se odločili za obdela-

vo osebnih dohodkov, ker je bilo to področje najbolj pereče. Za nadaljnjo obdelavo bomo plačali dodatno ceno za vsak program. Predvidevamo namreč tudi prehod obračuna stroškov na RIZ 20. Okvirni rok je 1. 7. 1983.

Ves čas omenjam besedo »mali« računalnik, da ne bi kdo primerjal stroja z velikimi sistemi. V glavnem gre za prestatitev obračuna iz mehanskega knjižnega stroja na avtomatiziran stroj. Olajšano bo rutinsko delo računanja prispevkov, odbitkov, anuitet, pa tudi čas obdelave se bo skrajšal. Medtem ko smo pri dosedanem načinu celoten obračunski list izračunali in izpisali ročno in potem knjižili, bomo po novem izračunali le bruto postavko osebnih dohodkov, vse ostalo pa bo opravil stroj. Priprave na obdelavo potekajo od septem-

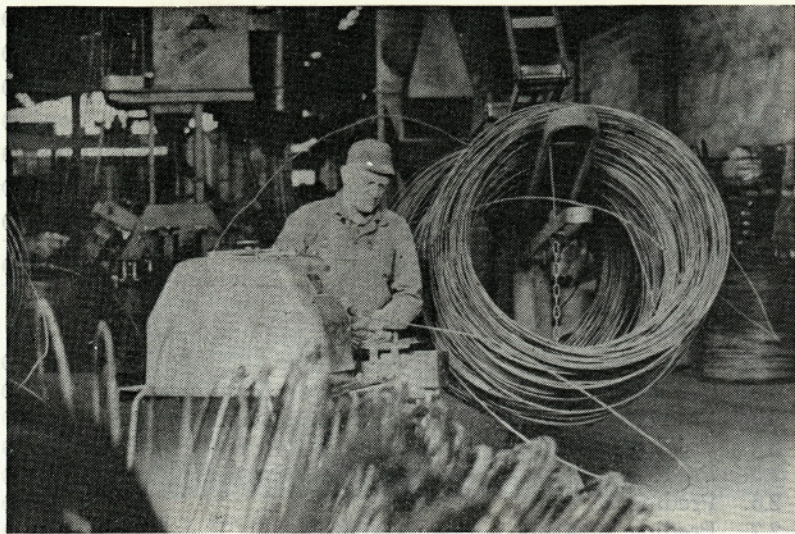
bra 1982 dalje. Pri tem so največji del opravili sodelavci iz kadrovskega oddelka, obračuna osebnih dohodkov in EOS. Veliko pozornosti smo posvečali pravilnosti vnosa podatkov, saj je od tega odvisna celotna obdelava. Vsak delavec ima memorijo — na disketi vnešene svoje matične podatke, pri katerih gre v pretežni meri za kadrovske podatke, pa tudi članstvo v družbenopolitičnih organizacijah, pripadnost občini oziroma krajevni skupnosti in podobno. Potrebno je bilo razčistiti tudi odplačila kreditov. Ker je možno imeti le 10 različnih kreditov, smo združili nekatere kredite, predvsem stanovanjske kredite Tovarne verige, da smo zadostili omenjeni zahtevi. Predlagali smo tudi, naj tisti delavci, ki plačujejo zelo

(Nadaljevanje na 2. strani)

V žicovleku

Proizvodnja v decembru

V decembru smo proizvedli 1.879 ton izdelkov, kar je 1% manj, kot je bilo predvideno. Količinsko so vsi tozdi, razen Sidrnih verig, dosegli plan, vrednostno pa samo v tozdu TIO dosežena proizvodnja malenkostno zaostaja za planirano. Odprema je 8% nad planirano, od proizvodnje pa je višja za 2%.

Vijakarna je v decembru presešla proizvodni plan v kg za 19%, kosovno pa je na ravni planiranega. Pomemben delež predstavljajo lesni vijaki 3,6—4,0 in lesni vijaki do Ø 3 ter krovni vijaki in specialne zakovice. Zaradi velikega popravila strojev je izpad pri lesnih vijakih Ø 3,1—3,5 mm. Odprema je 7% nad planom, za proizvodnjo pa zaostaja za 10 odstotkov.

Verigarna je vrednostno presešla plan, količinsko je proizvodnja na ravni planirane, razen pri proizvodnji za interni trg, ki pa predstavlja majhen delež. Zaradi pomanjkanja materiala Ø 13 je izpad pri strojno varjenih verigah nad Ø 9 in pri verigah z grabeži. Odprema je 8% pod planom in za 9% nižja od proizvodnje.

V Sidrnih verigah količinsko proizvodnega plana niso dosegli. Zaradi pomanjkanja kapacitet, tekočih okvar in ve-

likih popravil strojev je izpad pri sidrnih verigah z mostički Ø 13—26, elevatorskih verigah 27—42, pri sidrnih verigah z mostički 27—39 in visokoodpornih verigah 14—18. Zaradi pomanjkanja materiala je izpad pri sidrnih verigah z mostički nad Ø 40. Odprema je presežena za 22%, od proizvodnje je višja za 25%.

Tozdi Kovačnica je presešla plan skupne proizvodnje, ni pa izpolnila obveznosti za interni trg. Pomemben delež v proizvodnji predstavljajo dvoveržni transporterji, odkovki serijske izdelave, škopci in bremenske verige. Pri teh izdelkih je presežen plan, razen pri dvoveržnih transporterjih, kjer je prišlo do večjega izpada zaradi pomanjkanja sestavnih delov iz internega trga. Odprema je presežena za 22% in je za 2% višja od proizvodnje.

V tozdu Orodjarna in Vzdrževanje je proizvodni plan vrednostno presežen.

V tozdu TIO je proizvodnja dosežena 99%. Plan ni dosežen zaradi pomanjkanja kapacitet. Odprema je presežena za 26%, od proizvodnje pa je višja za 28%.

Količinski in vrednostni podatki o doseganju proizvodnega plana po tozdih so prikazani v naslednjih tabelah:

Količinska proizvodnja v decembru v tonah

Tozdi	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	261	310	119	—	—	—	261	310	119
Verigarna	386	387	100	2	1	50	388	388	100
Sidrne verige	310	303	98	729	655	90	1.039	958	92
Kovačnica	150	179	119	51	44	86	201	223	111
DO VERIGA	1.107	1.179	107	782	700	90	1.889	1.879	99

Vrednostna proizvodnja v decembru v 000 din

Tozdi	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	21.707	27.572	127	6	43	717	21.713	27.615	127
Verigarna	32.107	35.920	112	848	859	101	32.955	36.779	112
Sidrne verige	18.575	22.903	123	22.491	29.639	132	41.066	52.542	128
Kovačnica	17.818	23.695	133	7.505	9.995	133	25.323	33.690	133
Orodjarna	125	208	166	6.323	7.233	114	6.448	7.441	115
Vzdrževanje	152	— 844	— 555	8.263	11.446	139	8.415	10.602	126
TIO	14.734	14.384	98	—	149	—	14.734	14.533	99
DO VERIGA	105.218	123.838	118	45.436	59.364	131	150.654	183.202	122

M. Vidic

Delo delavskega sveta DSSS in njegovih organov

Na 5. sestankih OO ZKS smo skušali poiskati tiste bistvene naloge osnovne organizacije, ki bodo prispevale zlasti k boljšemu gospodarjenju in k odgovornejšemu opravljanju nalog. Dnevni red je obsegal več točk in zajemal tista področja, na katerih bi morali mi komunisti spodbuditi in zagotoviti napredek.

Ta področja so:

- planiranje v celotni delovni organizaciji;
- planiranje in doseganje izvoza;
- sanacije tozdov, ki so v izgubi;
- vlaganje in gospodarjenje s skupnimi sredstvi.

Za urejanje najbolj bistvenih zadev s teh področij je pristojen delavski svet DO in njegovi organi, ker pa je vsakodnevno operativno izvajanje nalog s teh področij stvar delovne skupnosti skupnih služb je za neposredno (vendar ne vsakodnevno) usmerjanje, koordinacijo in nadzor pri izvajanju teh nalog pristojen delavski svet DSSS. Zaradi te svoje specifične vloge, ko je pristojen za neposredno usmerjanje in nadzor pri izvajanju nalog, ki so bistvenega pomena za celotno delovno organizacijo, njegova odgovornost presega formalno začetne meje.

To, kar trdimo za delavski svet DSSS, v bistvu velja za vse samoupravne organe v DSSS.

Ker pa naloge neposredno izvajajo sektorji, za smotrno organizacijo dela v sektorjih in strokovnost pa so zadolženi vodje sektorjev, se nam zdi pomembno, da proučimo odnose med vodji sektorjev in delavskim svetom v DSSS. Tu gre predvsem za vprašanje, kdo je komu za kaj odgovoren in kako se ta odgovornost izvaja. Tega področja se lotevamo zato, ker dejanski odnosi odstopajo od tistih, ki bi po našem mnenju morali obstajati.

Delavski svet ima kot najvišje samoupravno telo največ in najpomembnejša pooblastila, vendar nekatera pooblastila prenaša na svoje organe (kot recimo na odbor za medsebojna razmerja delavcev). Najvišja instanca odločanja je le za zadeve, za katere je pristojen, pristojen pa je za večino bistvenih stvari v zvezi s poslovanjem DSSS. Iz tega sledi, da je DS pristojen, da ureja:

- organizacijske;
- materialne;
- kadrovske in
- ostale zadeve znotraj sektorja in med sektorji v DSSS. Sprejema tudi letni načrt dela za celotno DSSS in spremlja njegovo izvajanje.

Iz tega sledi, da so sektorji, oziroma vodje sektorjev odgovorni DS za izvajanje letnega načrta dela.

Trenutno stanje po naši oceni odstopa od tega zlasti v tem, ker delavski svet DSSS ne uveljavlja svojih pooblastil in ker analitično in sistematično ne spremlja dela in rezultatov po posameznih sektorjih. Za to vidimo vzrok v naslednjem:

- delavski svet se zadovoljuje le s formalno pripravo sej in zato potekajo seje brez vsebinskih razprav članov DS;
- vodje sektorjev se do delavskega sveta ne obnašajo kot do najvišjega samoupravnega telesa zlasti zato ne, ker ne dajejo predlogov za razreševanje pereče tekoče problematike, čeprav je ta problematika v nekaterih poročilih vodij sektorjev podrobneje opisana.

Na splošno lahko ugotovimo, da delavski svet DSSS ne usmerja delo sektorjev k doseganju enotne poslovne politike DO in lahko samo ugibamo, v kakšni meri to uspeva direktorju DO ali komu drugemu.

Tudi v primeru, da bi delavski svet DSSS presegal svoje slabosti, ne bi mogel povsem sproti spremljati in usklajevati dela sektorjev. To povsem sprotno usklajevanje je po našem mnenju delo direktorja DO.

Za premoščanje sedanjega neugodnega gospodarskega položaja je DS sprejel ukrepe za boljše gospodarjenje. Ni naš namen, da bi ocenjevali te ukrepe, ali da bi ocenjevali kako uspešno se izvajajo, ampak želimo opozoriti na to, da so med sprejetimi ukrepi tudi takšni, ki po našem mnenju sodijo k povsem vsakdanjim rednim nalogam in opravilom.

Iz tega sklepamo naslednje:

- redno operativno (vsakdanje) delo v sektorjih še vedno ni utečeno, kar je najverjetneje posledica slabe organizacije dela;
- ali pa sestavljalci ukrepov niso našli drugih rešitev in predlogov za izboljšanje kot to, da zapišejo del vsakdanjih nalog in opravil kot nove. Lah-

ko ugibamo, ali stvari ne obvladajo in ne iščejo novih rešitev ali pa niso želeli zaostrovanja položaja in so zapisali to kar sektorji in službe že delajo.

Razprave nismo osredotočili na delavski svet DSSS zato, ker bi menili, da je pri svojem delu imel očitne velike spodrsilaje, vendar menimo, da je za razreševanje problematike v zvezi z učinkovitostjo dela v DSSS premalo odločen in sam celo manj učinkovit in prodoren kot so sektorji in službe in kot tak ne more voditi organizirane aktivnosti samoupravnih organov za izboljšanje dela v DSSS.

Učinkovito delo delavskega sveta in njegovih organov je pogoj za uspešno odvijanje takih medsebojnih odnosov med delavci, ki jih lahko označimo s preprosto besedo odgovorno obnašanje.

Že večkrat se je na sestankih naše OO ZKS slišala zahteva, da se moramo lotiti bistvenih problemov in to konkretno.

Problemov v zvezi s težavnim gospodarskim položajem je nič koliko. Na nekatere stvari imamo neznaten vpliv ali pa skoraj nobenega. Menimo, da je povsem dovolj, če se lotimo stvari, za katere smo neposredno pristojni, oziroma so zanje pristojni samoupravni in poslovni organi naše delovne organizacije.

Način, da daljšamo spisek ukrepov za izboljšanje gospodarjenja nas bo kmalu pripeljal do tega, da bo predlog, da mora vsak novi ukrep ukiniti dva prejšnja, postal upravičen in smotrni.

Za izvajanje že sprejetih ukrepov niso več dovolj pozivi in podobno. OO ZKS bo morala z delavnostjo svojih članov pokazati, kako resno se zavzema za boljše delo, k čemer poziva ostale.

Pričakujemo, da bodo delegati v delavskem svetu in njegovih organih, ki so člani ZK, samokritično ocenili svoje delo.

Nesprejemljivo bi bilo, da zahtevamo odgovorno obnašanje, znotraj OO ZKS pa ne bi zmogli poguma, da tovariše članke ZKS, ki delajo na pomembnih delovnih mestih, ali zasedajo pomembne položaje ne bi opozorili, da morajo z osebnim delom dati zgled za odgovorno obnašanje in ga nato zahtevati še od sodelavcev.

Menimo, da utrjevanje oblasti samoupravnih organov ne bo končano v kratkem času in da je funkcionalno delovanje samoupravnih organov eden od zelo bistvenih pogojev za razreševanje gospodarskih težav, ki zadevajo našo DO.

Vsa razpoložljiva pooblastila, ki jih ima delavski svet DSSS, je treba sprožiti in teh res ni malo.

Sekretariat OO ZKS DSSS

Inovacije v Verigi in pregled te dejavnosti v letu 1982

V četrtem trimesečju je služba za inovacije prejela naslednje predloge:

1. Predlog št. 40/82, Kociper Štefan iz tozda Vijakarna: Igle jedra in predstiskača za stiskalke 02-25.

2. Predlog št. 41/82, Košir Franc iz tozda Verigarna: Racionalizacija na podaljških za zaščitne verige GR 17,5 x 25/GR 20,5 x 25 in GR 23,5 x 25.

3. Predlog št. 42/82, Dežman Franc iz tozda Vijakarna in Frelih Franc iz tozda Orodjarna: Izdelava predstiskačev ter rezilnih jeder iz ostankov trde kovine.

4. Predlog št. 43/82, Dežman Franc iz tozda Vijakarna in Frelih Franc iz tozda Orodjarna: Predelava ohišja dimenzije kovic 8 x 26 Inles na dimenzijo 9 x 28,5 Lož.

5. Predlog št. 44/82, Dežman Franc iz tozda Vijakarna in Frelih Franc iz tozda Orodjarna: Predlog izdelave jeder za stiskanje valjanih vijakov, sestavljena iz ohišja jedra in reducirne votlice.

V omenjenem obdobju je imela strokovna komisija za obravnavanje racionalizacijskih predlogov, na kateri so bili sprejeti naslednji predlogi za komisije po tozdh:

1. Predlog št. 35/82, predlog za zavrnitev predloga.

2. Predlog št. 38/82, ker je predmet predloga zaščiten s patentom, bo predlagatelj lahko uveljavil svoje pravice, ko bo stekla normalna proizvodnja skrajševalne spojke.

3. Predlog št. 23/82, predlog za zavrnitev predloga.

4. Predlog št. 36/82, ker je predmet predloga zaščiten s patentom, mora prvo steči redna proizvodnja, za kar je potrebno, da predlagatelj izdelava potrebno tehnično dokumentacijo.

5. Predlog št. 29/82, predlog za zavrnitev predloga.

6. Predlog št. 33/82, za dokončno odločanje o predlogu bo treba počakati na njegovo uporabo tudi v drugem tozdu.

Komisije za delovna razmerja so dokončno odločale o naslednjih predlogih:

1. Tozd TIO

1.1. Predlog št. 9/79, Zajc Jože: Priključek za pretočne cevi hidravličnih in pnevmatskih medijev za hitro spajanje cevi. Za predlog je komisija odobrila nagrado, v višini 1.000 din.

1.2. Predlog št. 16/82, Fikfak Vojko: Ravnalno pomično orodje na ekscenter stiskalki. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila, v višini 1.000 din.

1.3. Predlog št. 18/82, Dobida Slavko in Bizjak Justin: Avtomatizacija ventila za milnico na vrtnem stroju. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila Dobida Slavku 1.500 din in Bizjak Justinu 1.500 din.

1.4. Predlog št. 19/82, Levstik Drago: Izboljšava na stroju za valjanje navoja Thommen. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila, v višini 1.600 din.

1.5. Predlog št. 21/82, Ozebek Andrej in Bizjak Pavel: Avtomatizacija dela na vrtnih strojih BDS2, BDS3, BDS4 in BDS5. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila vsakemu od predlagateljev 3.000 din, skupaj 6.000 din.

1.6. Predlog št. 17/82, inž. Faladore Vinko: Izdelava cilindrov PCC. Za predlog je komisija sprejela sklep, da se ga ne smatra za inovacijo, pač pa za delo opravljeno v okviru delovnih dolžnosti (Predlagatelj se je na ta sklep pritožil na DS).

1.7. Predlog št. 25/82, inž. Faladore Vinko, Rekelj Ludvik in Kodras Franc: Novi razvodniki CETOP. Za predlog je komisija sprejela sklep, da se predlog ne smatra za inovacijo, pač pa delo opravljeno v okviru delovnih dolžnosti (Predlagatelj inž. Faladore se je na ta sklep pritožil na DS).

1.8. Predlog št. 26/82, inž. Faladore Vinko in Rekelj Ludvik: Nove miniaturne krmilne pnevmatske elemente (logični sistem). Za predlog je bila komisija mnenja, da je ta naloga preuranjena in zaradi tega ne more biti osvojena kot inovacija, ker, če bo to potrebno (program), bodo ti logični elementi sprejeti v program dela. (Predlagatelj inž. Faladore se je na ta sklep pritožil na DS).

1.9. Predlog št. 27/82, Kodras Franc in Rekelj Ludvik: Nov cilindri za kupolo PCK 50 in PCK 32. Za predlog je komisija sprejela sklep, da je naloga opravljena v okviru delovnih dolžnosti in se ne smatra za inovacijo.

1.10. Predlog št. 20/81, inž. Lapuh Janez: Izboljšava izdelave ohišij za ventile Herion VP1 H4E in D, VP 1H6E in D, VP

1H15E in D. Za predlog je komisija sprejela sklep, da predlog predstavlja aplikacijo že znane rešitve in zaradi tega ni inovacija.

1.11. Predlog št. 21/81, inž. Lapuh Janez: Konstruiranje naprave za gladilno valjčkanje batnic vseh velikosti in vse velikosti vreten razvodnikov. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila, v višini 3.000 din.

1.12. Predlog št. 22/81, inž. Lapuh Janez: Izboljšanje pri brušenju — honanju batnic vseh velikosti in kvalitete površine v IT 5 (skrajšan postopek z valjčkanjem). Za predlog je komisija sprejela sklep, da avtorju ne pripada posebno nadomestilo za to izboljšavo.

1.13. Predlog št. 23/81, inž. Lapuh Janez: Valjčkanje namesto honanja središčnih lukenj razvodnikov velikosti 4, 6 in 10. Za predlog je komisija ugotovila, da je sprememba tehnoloških postopkov sledila dobavi posebnega orodja iz uvoza in je to redna dolžnost tehnologa, da koristi to novost.

1.14. Predlog št. 24/81, inž. Lapuh Janez: Obdelava na vrtnem stroju pokrova P in C velikosti PRA 4, 6, 10 in 16 namesto na revolver stružnici. Za predlog je komisija ugotovila, da je aplikacija že znane rešitve in da spada v delokrog tehnologa ter zaradi tega predlagatelju ne pripada posebno nadomestilo za predlog.

1.15. Predlog št. 37/82, Levstik Drago: Racionalnejše delo na brezkončnem brusilnem stroju Sasel 125/E. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila, v višini 2.000 din.

Pregled inovacijske dejavnosti v letu 1982

V letu 1982 je služba za inovacije prejela predloge in so bili po tozdh obdelani, kakor sledi:

Tozd	prejeti	osvojeni	zavrjnjeni	v obdelavi
TIO	9	9	—	—
Kovačnica	—	—	—	—
Verigarna	2	—	1	1
Vijakarna	4	—	—	4
Sidrne verige	2	2	—	—
Vzdrževanje	9	6	1	2
Orodjarna	5	3	—	2
DS skupnih služb	13	4	2	7
SKUPAJ:	44	24	4	16

Predlogi v obdelavi so predvsem predlogi, podani na koncu leta in trije predlogi za tozd TIO, ki so začasno zadržani. Če primerjamo z lanskim letom

(33) je letos (16) občutno manj nerešenih predlogov.

V letu 1982 so komisije za delovna razmerja po tozdh odobrile izplačilo naslednjih denarnih posebnih nadomestil:

1. Tozd TIO

		din
1.1. Predlog št. 43/81	Cvetkovič Rafael	4.000,00
1.2. Predlog št. 44/81	Jauševac Marjan	4.000,00
1.3. Predlog št. 1/82	Žbontar Matevž	8.000,00
1.4. Predlog št. 6/82	Čuk Marjan	8.000,00
1.5. Predlog št. 11/82	Fikfak Vojko	2.500,00
1.6. Predlog št. 12/82	Fikfak Vojko	4.000,00

1.7. Predlog št. 9/79	Zajc Jože	1.000,00
1.8. Predlog št. 16/82	Fikfak Vojko	1.000,00
1.9. Predlog št. 18/82	Dobida-Bizjak	3.000,00
1.10. Predlog št. 19/82	Levstik Drago	1.600,00
1.11. Predlog št. 21/82	Ozebek-Bizjak	6.000,00
1.12. Predlog št. 21/81	inž. Lapuh Janez	8.000,00
1.13. Predlog št. 37/82	Levstik Drago	2.000,00
	skupaj	53.100,00

2. Tozd Kovačnica

		din
2.1. Predlog št. 9/76	Kralj Janko (3)	12.924,00
2.2. Predlog št. 17/78	inž. Hanžič Franc (3)	2.789,00
2.3. Predlog št. 9/81	Harinski-Hanžič-Lužnik (1)	37.500,00
2.4. Predlog št. 19/81	Pajić Hasan	7.000,00
2.5. Predlog št. 39/81	inž. Bizjak Marjan	3.000,00
2.6. Predlog št. 40/81	Kneževič-Jelenc D.	4.000,00
2.7. Predlog št. 41/81	Beguš-Janežič	10.000,00
2.8. Predlog št. 42/81	Beguš-Janežič	5.000,00
2.9. Predlog št. 20/82	Jelenc D.-Serajnik	7.000,00
2.10. Predlog št. 28/82	Pogačnik-Skumavc	8.000,00
2.11. Predlog št. 34/82	Bizjak-Lužnik (1)	21.032,00
2.12. Predlog št. 26/79	Harinski-Lužnik (1)	67.454,90
2.13. Predlog št. 15/76	Mešiček-Bizjak-Resman-Zorman-Prtač-Arh-Veren-Kneževič (1)	36.018,10
	skupaj	221.718,50

3. Tozd Verigarna

		din
3.1. Predlog št. 9/81	Harinski-Hanžič-Lužnik (1)	37.500,00
3.2. Predlog št. 22/81	Rems-Lilek	4.000,00
	skupaj	41.500,00

4. Tozd Vijakarna

		din
4.1. Predlog št. 3/81	Kos-Stiperski M.-Planinšek-Dobnikar B.-Konda (2)	15.355,15
4.2. Predlog št. 45/81	Stiperski-Zupan A.-Dežman	14.000,00
4.3. Predlog št. 47/81	Burić-Zakarić	2.000,00
4.4. Predlog št. 49/81	Tutić Ante	1.200,00
4.5. Predlog št. 51/81	Burić-Kralj	1.000,00
	skupaj	33.555,15

5. Tozd Sidrne verige

		din
5.1. Predlog št. 9/82	Veren-Kunšič	4.000,00
5.2. Predlog št. 10/82	Veren-Arh-Železnjak	9.000,00
5.3. Predlog št. 48/81	Zgonc Alojz	500,00
5.4. Predlog št. 3/82	Pogorevc Hubert	25.647,00
5.5. Predlog št. 30/82	Vidic-Klemenčič	5.000,00
5.6. Predlog št. 31/82	Hribar Vlado	1.000,00
	skupaj	45.147,00

6. Tozd Vzdrževanje

7. Tozd Orodjarna

		din
7.1. Predlog št. 28/81	Slakonja Franc	6.000,00
7.2. Predlog št. 31/81	Habjan Vinko	3.000,00
7.3. Predlog št. 36/81	Valand Janez	1.000,00
7.4. Predlog št. 32/81	Obradović Ivica	1.500,00
7.5. Predlog št. 33/81	Selan Emil	2.000,00
7.6. Predlog št. 35/81	Janškovec Marjan	2.500,00
7.7. Predlog št. 50/81	Frelih Stane	4.000,00
7.8. Predlog št. 2/82	Mencinger Franc	2.000,00
7.9. Predlog št. 8/82	Dežman Janez	4.000,00
7.10. Predlog št. 14/82	Hrovat Vladimir	2.500,00
7.11. Predlog št. 46/81	Valand Janez	500,00
7.12. Predlog št. 15/82	Frelih Stane	30.000,00
	skupaj	59.000,00

Vsi tozdi skupaj

454.020,65

Torej je bilo izplačanih 51 posebnih nadomestil, kar pomeni 23 več kakor v letu 1981 (to je bilo tudi pričakovano). Izplačano je bilo skupno dinarjev 454.020,65, kar predstavlja 72,68-odstočno povečanje v primerjavi z letom 1981.

Na koncu bi podal še informacijo o proglasitvi inovatorjev leta 1981, ki je bila ob proslavi dneva republike lani na Bledu. Izmed 5 razpisanih nagrad jih je naša DO osvojila kar štiri:

1. Predlog št. 22/75, Konda Jakob-Gregorčič Milan in Zupan Ivo.

2. Predlog št. 3/81, Kos Zdravko-Stiperski Marjan-Pla-

ninšek Peter-Dobnikar Bogo in Konda Jakob.

3. Predlog št. 24/80, Larisi Janko in Kranjc Janez.

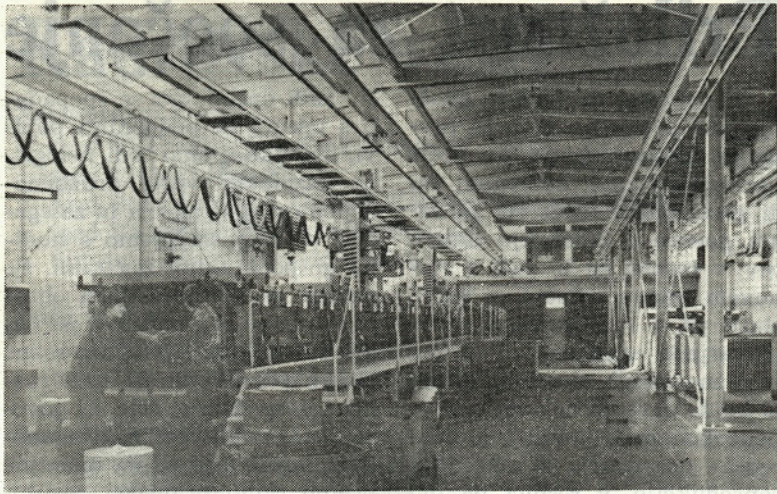
4. Predlog št. 5/81, Ločniškar Niko in Rozman Stane.

Nagrade so sestavljale diplome za vsakega posameznika in denarna nagrada, v višini 10.000 din, to so si predlagatelji za posamezen predlog delili v enakih delih. Vsem nagrajencem iskrene čestitke.

S tem člankom želim opozoriti vse aktivne inovatorje in ostale člane kolektiva, da tudi letos prispevajo s svojimi predlogi za ustvarjanje čimvečjega dohodka.

Albin Lampe

Linija bobnov v novih galvanih

Nova linija cinkanja v bobnih

V zvezi s potekom del okrog gradnje nove galvanike in čistilne naprave je bilo prelitega že dosti črnina in izrečenih tudi očitkov, tako opravičenih, še več pa neopravičenih. Vzrok temu je najbrž premajhna seznanjenost vseh prizadetih o celotnem poteku te investicije. Zato mislimo, da je prav, da vse člane kolektiva kratko seznanimo z dogajanjem od vsega začetka do danes.

Sama ideja o novi galvaniki ni nova, ampak so bile prve zasnove izdelane že v letu 1960. Takrat, žal, iz različnih vzrokov ni prišlo do realizacije. Ker pa so bili delovni pogoji v stari galvaniki iz dneva v dan slabši, samo obratovanje pa vezano na velike stroške vzdrževalnih del, je DS tozda Verigarna sprejel na svoji seji, dne 26. 10. 1977, sklep o rekonstrukciji galvanike s priključenimi laboratoriji. Januarja 1978 je bila podpisana s Plamo Podgrad pogodba o projektiranju, izdelavi in montaži galvanike linije za cinkanje naših izdelkov v bobnih.

Po prvotni zasnovi naj bi bila nova galvanika linija nameščena v objektu stare galvanike. Na osnovi predvidenih terminskih planov za izvedbo pripravljanih, gradbenih in montažnih del, kar bi povzročilo izpad proizvodnje za najmanj pol leta, predvsem pa zaradi neustreznosti obstoječega objekta, je bila določena nova lokacija, in sicer v podaljšku obstoječega izvoznega skladišča.

Za novo izbrano lokacijo smo prejeli 14. 11. 1979 lokacijsko dovoljenje in na osnovi izdelane projektne dokumentacije v oktobru 1980 še gradbeno dovoljenje. Kot najugodnejši ponudnik za gradnjo objekta nove galvanike je bil komisij-sko izbran SGP Gorenjc Radovljica, za ostala instalacijska dela pa ZORA Domžale in ELMONT Bled.

V tem času, to je v letu 1979, smo skupaj s Plamenom iz Kroepe intenzivno delali na pripravljanju izdelave tehnične dokumentacije za skupno pocinkovalnico, ki bi bila postavljena v Podnartu. Vendar je sredi leta 1980 padla dokončna odločitev, da zaradi visoke predračunske vrednosti te investicije ni realnih izgledov za njeno uresničitev. Zato je investitor Plamen Kropa za nedoločen čas odstopil od nameravane investicije.

S to odločitvijo je tudi za nas nastopil nov moment, saj

smo doslej računali, da bomo del naših izdelkov pocinkali v bodoče v Podnartu, kar pa je sedaj odpadlo.

Zato je bilo avgusta 1980 sklenjeno, da liniji bobnov dodamo še drugo linijo cinkanja izdelkov na obešalih in temu prilagodimo tudi zmogljivosti čistilne naprave. Zaradi povečanega obsega investicije je bilo potrebno izdelati nov investicijski program, to je za galvaniko z dvema linijama in čistilno napravo. Elaborat je bil izdelan v maju 1981 in določena tudi finančna konstrukcija. Julija 1981 je ta elaborat oz. program obravnavala namenska komisija pri SZ in ga ocenila pozitivno, nakar ga je avgusta 1981 potrdil tudi DS SOZD SZ.

Zaradi novih, mnogo ostrejših kriterijev o investiranju, ki so stopili v veljavo 3. 8. 1981, je bila investicija z ozirom na veljavne predpise februarja 1982 obravnavana na republiški komisiji SRS. Predhodno smo že januarja 1982 pridobili pozitivno oceno o investiciji od SEPO, to je posebna delovna skupina pri inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani, ki ocenjuje posege v okolje. Šele po pridobitvi vseh navedenih mnenj, ocen in soglasij smo aprila 1982 lahko s Plamo Podgrad podpisali novo pogodbo, ki zajema obe liniji in čistilno napravo.

Razširitev galvanike na dve liniji pa je potegnila za seboj tudi dopolnitev oziroma korenito spremembo že izdelane projektne dokumentacije. Zato je SGP Gorenjc, ki je pričel z gradbenimi deli avgusta 1980, moral februarja 1981 prekiniti dela zaradi spremembe projektov. Po petmesečni prekinitvi so julija 1981 gradbena dela ponovno stekla in decembra 1981 je bil objekt galvanike gradbeno dokončan. V letu 1982 so potekala razna instalacijska dela, kot so električno napajanje, razsvetljava, vodovodno-inštalacijska dela, ogrevanje, zračenje in urejanje laboratorijev.

Dva meseca po podpisu dokončne pogodbe, junija 1982, je Plama pričela z montažo konstrukcije vozne proge za zakladanje obeh linij, z montažo same opreme prve linije pa 3. avgusta 1982. Montažna dela s strani Plame niso potekala nepretrgano, ampak z manjšimi ali večjimi (tudi 1 mesec) prekinitvami. Med samo montažo je na našo zahtevo prišlo do

spremembe lokacije usmernikov za prvo linijo. Prvotna lokacija usmernikov je bila namreč tako tehnološko kot z vidika vzdrževalnih del nesprejemljiva. S to spremembo je nastopila zahteva po dobavi novih, ustreznih električnih kablov, ki pa smo jih k sreči v razmeroma kratkem času uspeli nabaviti. Potem so bile tu še težave z nabavo transformatorskega olja za poljenje usmernikov, z nabavo kemikalij in še marsikaj drugega, kar pa ne spada v ta sestavek.

Konec koncev smo 22. decembra 1982 ob asistenci delavcev Plame in kemične tovarne Podnart v popoldanski izmeni dobili prve pocinkane krovne vijake iz nove linije bobnov.

Poizkusno obratovanje ali bolje rečeno testiranje linije bobnov bo teklo še v januarju 1983, za kar to linijo zapisniško

prevzamemo od Plame. Dosedanje testno obratovanje linije kaže zadovoljive rezultate, vendar je namen testiranja predvsem ta, da se v tem času ugotovijo vse eventualne funkcionalne ali kakršnekoli druge pomanjklivosti oz. napake. Nato šele sledi prijava ustreznim inšpekcijskim službam za tehnični prevzem.

Na skupnem posvetu s predstavniki Plame, decembra 1982 pri nas, smo kritično pretresli razloge za kasnitev montažnih del na prvi liniji in dali poudarek temu, da se pri sami montaži druge linije to ne sme ponoviti.

Istočasno nas je izvajalec Plama Podgrad seznanil z določenimi težavami, zaradi katerih se ne more držati pogodbenih rokov za dobavo opreme druge linije, to je januar 1983. Zato je

dobava opreme in montaža druge linije planirana v maju letos.

Junija sledi montaža opreme čistilne naprave in v juliju nato testiranje druge linije in čistilne naprave.

Nekaj osnovnih tehničnih podatkov prve linije:

dimenzija — 25 × 4,3 × 4 m
vrsta elektrolita — kisli usmerniki — 7 kosov,
0 do 15 V, 800 A
število bobnov — 13
polnjenje bobna — max. 60 kg
kapaciteta linije — 2.500 kg/izmeno
debelina prevleke — 9 do 12 mikronov
instalirana električna moč — 250 kVA
poraba vode — 10 m³/h
potek procesa — avtomatski

RV

Snežne verige in preizkusi v prihodnosti

Kot nam je vsem poznano, se snežne verige preizkušajo na več načinov. Ti načini so seveda predpisani, vendar se med posameznimi ustanovami razlikujejo.

Pri nas poznamo domač način preizkusa, ki obsega:

- montažo;
- demontažo;
- prosto vožnjo po cesti in
- zaviranje.

S temi testi, če so seveda pozitivni, se nekako zadovoljimo. Računamo pa še na dobre lastnosti mikrolegiranega jekla, solidno toplotno obdelavo, ki ni odvisna od človeka, in dosti sigurno tehnološko pot od žice do gotove verige. Včasih smo imeli v programu tudi trajnostno vožnjo po kopni cesti, kjer smo imeli določen limit vsaj 300 km od prvega preloma verige.

Bolj kompleksen je predpis preizkušanja, ki ga predpisujejo Zahodni Nemci za svoje proizvajalce. Preizkus zajema:

- splošne podatke o proizvodnji in verigi;
- tehnične zahteve in
- preizkus.

Bolj natančno moramo pogledati tehnične zahteve. Te obsegajo dimenzijske vrednosti, odstopanja od gume, oblike robov in elementov, ki so v verigo vgrajeni. Konstrukcija verige obravnava posebej:

- prileganje kolesu;
- konstanten dotik s cesto;
- dimenzije členov;
- napenjalni sistem;
- trdnost jekla, analize in površino.

Poseben poudarek je dan navodilom za montažo in demontažo, kjer ne smeta manjkati dodatno napenjanje po kratki vožnji in maksimalna dovoljena hitrost. Navodila morajo biti iz nepremočljivega papirja.

Najbolj važno poglavje pa je sam praktičen preizkus verige na avtomobilu. Redno se preizkuša pogon na zadnja kolesa in pogon na sprednja kolesa. Praksa sama kaže, da je test na sprednjih kolesih dosti bolj zahteven kot na zadnjih, zato bo po našem mnenju test na zadnjih zaradi pocenitve kmalu odpadel.

Preizkusi tečejo na suhi cesti in na snegu. Za suho vožnjo je najbolj pomembna vožnja 80—100 km/h v dolžini 12

do 15 km. Ta test garantira življenjsko dobo pri verigi najmanj 150 km, če vozimo s hitrostjo 50 km/h po kopni cesti.

Test zaviranja, ki ima dve hitrosti 50 km/h in 70 km/h, preizkuša trdoto verige v cementirani plasti in sploh obrabno trdnost. Na drugi strani je važna še zavorna pot in stabilnost avtomobila pri zaviranju.

Obe ti dve lastnosti seveda močno zavisita od gostote mreže in od stika gume in verige s cesto. Na snegu največ veljajo vrednosti, ki jih pokaže aparat za silo speljevanja in za sam koeficient trenja. Prav te vrednosti najbolj poudarjajo pri vsakem testiranju.

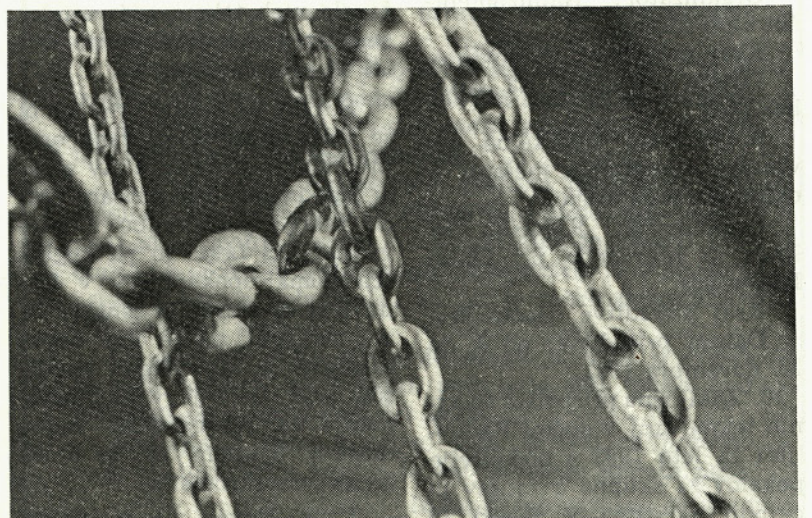
Še bolj zahteven predpis preizkušanja verig za avtomobile pa se pripravlja pri DIN komisiji za verige. Ta osnutek zajema praktično vse zahteve, ki jih ima že sedaj TÜV za Nemčijo, le dosti bolj ostre zahteve so postavljene za silo speljevanja in trenje. Vrednosti so tako visoke, da jih lahko dosežejo le verige iz štirioglatih žic ali pa z okroglimi členi, ki imajo posebne navarjene ali vtisnjene nastavke. Upoštevati moramo, da je maksimalna dovoljena širina 14 mm, to pa pomeni, da je člen Ø 4 mm že nekako blizu zgornje predpisane meje, 3 × 4 mm je že 12 mm, nekaj možnosti pa mora ostati za gibanje člena. Iz tega sledi, da bo potrebno pripraviti verige iz štirioglate žice. Pri samem pregledu dosedaj ugotovljenih »dobrih« verig po Evropi, smo ugotovili skupaj s strokovnjaki TÜV preizkuševalnice, da je osnutek DIN precej obarvan z

umetnim zapiranjem trga, ne pa s tehnično logičnimi predpisi.

Ugotovili smo, da so za uporabo v globokem snegu ali mehkem blagu še vedno najboljše verige sistema RIVAL, posebej še z izpolnjenim polovičnim gibljivim obročem. Vse ostale verige so dobre za montažo na mestih, kjer lahko avto premikamo. Tudi veriga z obročem ima samo to prednost, da takoj, ko jo dvignemo, pade v prvi položaj in je medenje ali zatikanje skoraj nemogoče. Vso svojo prednost pa izgubi čim je treba avto premikati v slabem terenu. Ima pa še drugo slabo stran, da mora biti drobna napenjalna verižica, ki je 3,5 mm debela, iz boljšega mikrolegiranega jekla z molibdenom.

V bodoče nas čakajo torej verige iz oglatih žic ali iz okroglih žic z dodatnimi členi na prečno ležečih členih. Sistem montaže še vedno »RIVAL«, vendar s takimi obroči, ki zagotavljajo verigi pravi položaj brez komplikacij in sigurno ter hitro montažo. Še vedno bodo aktualne različne barve na posameznih obročih in kavljih, ki bodo poenostavljale montažo. Verige bodo morale biti estetske, lepo prevlečene in tudi lahke. Kljub temu da oprijemni moment zahteva večji profil na členih, bo teža verige omejena. Teža verige in kolotočnost verige na kolesu močno vplivata na posamezne dele avtomobila. Te domneve in ugotovitve niso le naše, pač pa so zapopadene že v novih osnutkih predpisov, ki jih pripravljajo po Evropi.

Franc Legat

Verige

Program SŠI za leto 1983

Na programu množičnih sindikalnih občinskih športnih tekmovanj, ki se bodo upoštevale za letoletno uvrstitev OO ZS in SŠI 83, bo v letu 1983 devet športnorekreativnih panog, in sicer:

1. Občinsko sindikalno prvenstvo v smučarskih tehnikah.

Organizator: Smučarski klub Gorje ali smučarski klub Bohinj.

Kraj prireditve: Lesce — na Lipcah ali Gorje.

Datum prireditve: 23. januarja ali 29. januarja.

2. Občinsko sindikalno prvenstvo v veleslalomu.

Organizator: Smučarski klub Bohinj ali smučarski klub Bled.

Kraj prireditve: Kobla ali Zatnik.

Datum prireditve: 26. februarja ali 5. marca 1983.

3. Občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju borbene partije — ekipno.

Organizator: Kegljaški klub na asfaltu Bled.

Kraj prireditve: Bled.

Datum prireditve: od 7. do 26. marca 1983.

4. Občinsko sindikalno prvenstvo v odbojki.

Organizator: komisija za odbojko in zbor sodnikov pri ZTKO Radovljica.

Kraj prireditve: Radovljica, Lesce, Begunje in Lipnica.

Datum prireditve: od 11. do 15. aprila 1983.

5. Občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško.

Organizator: Strelska družina Podnart, strelska družina Boh. Bistrica, strelska družina Mošnje.

Kraj prireditve: Podnart, Boh. Bistrica, Mošnje.

Datum prireditve: 7. in 8. maj 1983.

6. Občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu (turnirska oblika).

Organizator: Komisija za mali nogomet pri ZTKO Radovljica.

Kraj prireditve: Radovljica.

Datum prireditve: Po koncu občinske lige v malem nogometu.

7. Občinsko sindikalno prvenstvo v plavanju.

Organizator: Plavalni klub Radovljica.

Kraj prireditve: Radovljica.

Datum prireditve: 9. in 16. julij 1983.

8. Občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu.

Organizator: Namiznoteniški klub Mošnje.

Kraj prireditve: Radovljica.

Datum prireditve: 22. oktober 1983.

9. Občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju mešano — ekipno in posamezno.

Organizator: Komisija za šport in rekreacijo pri OSZS Radovljica.

Kraj prireditve: Radovljica.

Datum prireditve: od 3. do 26. novembra 1983.

10. Zaključna prireditve športnih tekmovanj v občini Radovljica za leto 1983 s podelitvijo pokalov za skupno uvrstitev in ekipno uvrstitev v ženski in moški konkurenci.

Kraj prireditve: Radovljica. Datum prireditve: December 1983 oz. januar 1984.

a) Predvideni datumi posameznih tekmovanj so le okvirni, vendar bomo skušali doseči, da se bodo organizatorji določenih datumov čim bolj držali.

b) Po sklepu komisije za šport in rekreacijo so v programu SŠI za leto 1983 vključene tiste športne discipline, v katerih je množična zastopnost tekmovalcev rekreativcev.

c) Vsa občinska tekmovanja se bodo točkovala. V skupnem seštevku točk za letoletno uvrstitev na SŠI 1983, se bodo upoštevala vsa tekmovanja.

d) Prvo plasiranim ekipam posameznih občinskih sindikalnih prvenstev bodo na razglasitvi rezultatov za osvojena prva mesta v moški, ženski in skupni uvrstitvi podeljeni pokali, petim najboljšim ekipam in posameznikom diplome in trem najboljšim posameznikom

Športna rekreacija

Težko bi si bilo zamisliti uspešno načrtovano športno rekreacijo, če v njej ne bi bilo medsebojnih tekmovanj, pa čeprav bistvo rekreacije ni v tekmovanju. Tekmovanja so pomemben člen v programu in delu delovnih in sindikalnih organizacij. Tekma človeka motivira in ga spodbuja tudi k redni vadbi, prav to pa je cilj, ki ga poizkušamo doseči. Na žalost ugotavljamo, da je število delavcev, ki se redno ukvarjajo s športno rekreacijo še vedno premajhno, kljub temu da je v zadnjih nekaj letih zanimanje naraslo zlasti za smučarski tek, planinarjenje, plavanje, itd.

Na nivoju občine poteka vsako leto tekmovanje za najboljšo OOZS v športni rekreaciji. Poudarek je seveda na množičnosti, saj vsak udeleženec prinese vsaj točko za svoj kolektiv ne glede na to, kako je uvrščen. V tem tekmovanju smo bili že tretjič zaporedoma prvi, kar priča o precejšnji aktivnosti in dobri organiziranosti. Ta slika je vendarle nekoliko varljiva, kajti večkrat smo ekipno zmagali le zaradi izrednih posameznikov in ne zaradi množičnosti. To predvsem velja za ženske, ki so se sicer udeleževale vseh tekmovanj, vendar smo imeli nekajkrat le po dve ali tri predstavnice.

Seveda ne bi bilo prav, če bi se udeleževali tekmovanj brez predhodnih priprav. Prav zaradi tega imamo organizirano redno rekreacijsko vadbo v telovadnici OŠ Lesce in na kegljišču doma upokojencev v Radovljici za moške in ženske. Tu naj omenim, da je kar dobro zasedeno in izkoriščeno kegljišče, prav tako je veliko zanimanje za rekreacijsko vadbo moških, medtem ko je obisk žensk zelo skromen.

Vsak človek bi se moral zavedati, da športna rekreaci-

medalje. Vsi udeleženci pa prejmejo spominsko športno značko SŠI 1983.

e) Sistem tekmovanja, točkovanja in podelitev odličij v posameznih športnih disciplinah se v letu 1983 ne bo menjal.

Za razglasitev skupnih in ekipnih zmagovalcev na SŠI 1983 predlaga komisija spremembo. Da bi izenačili pogoje za letoletno uvrstitev ter realnejšo primerjavo med organizacijami je komisija razdelila organizacije glede na število zaposlenih, v tri skupine, in sicer:

1. skupina do 100 zaposlenih

2. skupina nad 100 do 400 zaposlenih

3. skupina nad 400 zaposlenih

s stanjem zaposlenih 1. 1. 1983. Tako bodo na zaključni prireditvi podeljeni pokali trem najboljšim ekipam za skupno uvrstitev na SŠI 83, v vsaki skupini in prvo uvrščenim ekipam v ženski in moški konkurenci v vsaki skupini.

Delovne organizacije, ki imajo konference OO ZS, se pri uvrstitvah v posameznih disciplinah in v skupni razglasitvi upošteva uvrstitev konferen- ce OO ZS.

V. B.

Priložnost za soočanje

V naporih, da bi bilo letošnje leto prelomno za naše ravnanje, gospodarjenje in večje samoupravljanje, dobivamo tudi protitudarce tistih sil, ki samo govore o odločanju delavcev, v resnici pa bi radi v njihovem imenu odločali o vsem, zlasti pa o razporejanju novoustanovljenih vrednosti. Vse več je raznovrstnih ukrepov, ki naj bi bojda okrepili delavčev družbenoekonomski položaj, ga »naredili«
gospodarja z razširjeno reprodukcijo, v resnici pa mu odvzamejo, če priznamo ali ne, vse svoje oblasti, ga potiskajo na rob odločanja, administrativni aparat pa po svoje odloča in razsoja o vsem, kar je za družbeni razvoj pomembno.

Takšna groba ocena bo prav gotovo marsikoga presenetila, bržkone tudi razburila duhove v tistih okoljih, kjer razmišljajo v skladu z logiko pred desetimi in nekaj več leti, češ, da se v določenih gospodarskih razmerah vsak subjekt vede gospodarno in je potemtakem treba le spremeniti pogoje, zakone in ukrepe gospodarske politike, pa bo stabilizacija uspešna. Kam peljeta takšno razmišljanje in ravnanje, ni treba posebej opisovati. Kot na dlani je, da bi bil to korak nazaj v razvoju samoupravljanja. Zagovorniki takšnih hotenj pa želijo vse tegobe sedanjega gospodarskega in političnega položaja zvaliti prav na samoupravno družbeno ureditev in želijo izsiliti spremembe političnega in ekonomskega sistema. Kaj drugega kot prostest je uvedba bonov za nekatere manjkajoče izdelke v nekaterih jugoslovanskih mestih, ko je fronta SZDL vendarle sprejela jasno stališče o tem.

Tudi doslej smo se spopadali s takimi in podobnimi pojavi, marsikdaj smo tudi nelogično razpletali vozle družbeno-ekonomskega razvoja in zategadelj se zdaj srečujemo s hudimi gospodarskimi zagatami. Po novem pa moramo zlasti ohraniti veljavo argumentov, pa naj gre za državni proračun, razne oblike porabe ali pa tudi različne gospodarske šole, ki govore o nekakšni družinski ekonomiji, pozabljajo pa na temeljne prvine samoupravnega združenega dela.

Tokrat so pred pomembnim izpitom zlasti sindikalne organizacije, kajti od njihovega ravnanja, od stališč in še posebej družbenopolitičnih akcij, ki se jih morajo letos lotiti, je odvisno razpoloženje delavcev. Predvsem pa njihova prizadevanja, da ob razčlenitvi zaključnih računov seštejejo dobre in slabe strani poslovanja, stopijo na prste tistim, ki ponujajo le »pravo-verne«
podatke in ob tem pozabljajo, da so prav ti podatki sredstvo za manipuliranje. Za številkami se lahko skrivajo tudi odnosi, ki jih v marsikaterem okolju ne bi radi dali na svetlo, saj bi s tem ogrozili pozicije nekaterih skupin.

Razprava o zaključnih računih in sestankih sindikalnih organizacij, kjer bodo ocenjevali minulo delo so primerni tudi za oceno izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, povezanosti med organizacijami združenega dela in uveljavljanja dohodkovnih odnosov v združenem delu. Nenazadnje pa bi kazalo spregovoriti, kako smo zakon o združenem delu uveljavili v samoupravnih okoljih.

iz DE

ja poleg tega, da nudi obilo zadovoljstva in sprostitve, tudi zboljšuje funkcionalne sposobnosti človeškega organizma, nas pomlajuje in podaljšuje življenjsko dobo. S tem je seveda povečana tudi naša delovna zmogljivost in ustvarjalnost, kar je vsekakor velikega pomena.

Končni rezultati tekmovanja za najboljšo OOZS na SŠI za leto 1982:

I. skupina: delovne organizacije z do 100 zaposlenih

	točk
1. Tozd za PTT promet Radovljica	207
2. Dom J. Benedika Radovljica	130
3. UKO Kropa	105

II. skupina: delovne organizacije s 100 do 400 zaposlenimi

	točk
1. Iskra Lipnica	420
2. HTP Bled	224
3. Upravni organi SO Radovljica	159

III. skupina: delovne organizacije z nad 400 zaposlenimi

	točk
1. Veriga Lesce	1.346
2. Elan Begunje	1.001
3. LIP Bled	623

Ženske:

	točk
1. LIP Bled	311
2. Vezene Bled	213
3. Veriga Lesce	197

Moški:

	točk
1. Veriga Lesce	1.149
2. Elan Begunje	858
3. Iskra Otoče	431

V. Bogataj

Testni zagon linije bobnov v novi galvaniki

Teden dni pred novim letom smo v Verigi, posebej v tozdu Verigarne, dosegli pomembno delovno zmago. Izvedli smo testni zagon nove galvanjske linije z bobni. V lepo urejenem prostoru, z vzorno očiščeno in pripravljeno galvanjsko linijo smo v torek, 22. 12. 1982, pričeli s pripravo elektrolitov v sodelovanju z izvajalcem investicije nove galvanike Plamo Podgrad in dobaviteljem kemikalij za elektrolite KTP — Kemično tovarno Podnart.

Kljub pomanjkanju nekaterih kemikalij, ki jih trenutno primanjkuje na jugoslovanskem trgu, smo uspeli kopeli usposobiti. Izvedli smo nekatere ekvivalentne zamenjave pri kopelih za čiščenje površine obdelovancev. Izkoristili smo vse razpoložljive zveze, tudi privatne in si izposodili azbest za filtriranje in filter — črpalko za prečiščevanje cinkovega elektrolita.

Prvi pocinkani izdelki so prišli z linije v četrtek popoldne. Njihova kvaliteta je ustrezala zahtevanim predpisom, kar nas je navdalo z zaupanjem.

Čeprav so priprave na zagon potekale usklajeno, organizirano in brez večjih proble-

mov, so se pokazale nekatere slabosti, ki jih prej nismo pričakovali. Ko smo s filter črpalkami, ki jih je izdelal KOP Kranj, prečrpavali toplo vodo, so se vse tri druga za drugo pokvarile. Oprema na nakladalno-razkladalnem mestu, koder se pripravljajo vložki in prazni bobni, je pokazala nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo treba dopolniti.

Pri testnem zagonu, ko smo skušali ugotoviti kapaciteto linije za posamezne artikule, sta se nam pokvarila dva bobna. To je bil pri nadaljnjem delu vzrok, da se je dvigalo pri prvem vozičku zataknilo in delo je bilo prekinjeno.

Ugotovljene pomanjkljivosti nas se smejo pripeljati v pesimizem, ker niso nepremagljive. Sprotno odpravljanje teh in še novih, so za nas dobre izkušnje pri delu.

Takoj po novem letu so se zbrali tovariši iz tehničnega sektorja in tozda Verigarne ter se dogovorili za odpravo zgornjih pomanjkljivosti.

Po pridobitvi dovoljenja za poskusni zagon bo proizvodnja na galvanjski liniji bobnov normalno stekla. Marjana Melink

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

tozd Vijakarna: Pogačnik Samo
tozd TIO: Tavčar Katica
tozd Sidrne verige: Ozebek Konrad, Andrejič Miloš
tozd Vzdrževanje: Frank Dušan
Splošni sektor: Đaković Dušica

Prišli iz JLA:

tozd Orodjarna: Božič Roman
tozd TIO: Boršič Franc, Bjelanovič Jozo

Prenehali z delom:

tozd Vijakarna: Malnar Kristina
tozd TIO: Čuk Marjan, Kunčič Jože
tozd Orodjarna: Oman Marjan
tozd Verigarna: Lukan Lovrenc, Masnec Ivan
tozd Vzdrževanje: Mohorč Franc, Jensterle Vinko
Finančni sektor: Zupan Antonija

Rodili so se:

Potočnik Jožetu iz tozda Vzdrževanje — sin Andraž
Kadrovska služba

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavcem za pozornost ob slovesu, in sicer: razvojnemu oddelku, projektivi, DSSS, tehnološkemu in planskemu oddelku, ter konstrukciji.

Vsem še enkrat prav lepa hvala!

Obenem pa moje želje za leto 1983:

— veliko sreče, zdravja in medsebojnega razumevanja, ter še več delovnih uspehov.

Marija Klinar

POROČILO O POSLOVANJU BLAGAJNE VZAJEMNE POMOČI PRI KONFERENCI OOZS SŽ VERIGA LESCE ZA LETO 1982

Ob zaključku leta je bilo v blagajno vzajemne pomoči včlanjenih 399 članov. Med letom je izstopilo ali odšlo iz DO 27 članov, na novo se jih je vpisalo 22.

Člani so v letu 1982 vplačali 936.008,00 din vlog. Iz leta 1981 je bilo prenešenih 534.096,00 din. Skupaj zbranih sredstev za posojila je bilo 1.520.104,00 din.

V preteklem letu je bilo danih 519 posojil v vrednosti din 2.351.200,00. Izplačanih članskih vlog 393 in 27 izstopov v skupnem znesku 865.684,00 din.

Vloge članov so znašale 31. 12. 1982 654.420,00 din
Posojila 31. 12. 1982 659.100,00 din

Stanje po OOZS 31. 12. 1982

TOZD	št. članov	vloge	posojila din
Vijakarna	58	75.155	104.200
Verigarna	62	107.998	90.700
Kovačnica	60	79.060	121.300
Sidrne verige	27	52.845	33.000
Orodjarna	10	17.320	10.000
Vzdrževanje	32	64.650	53.100
TIO	18	29.240	26.000
DSSS	132	228.152	220.800
SKUPAJ DO	399	654.420	659.100

Gotovine v blagajni 31. 12. 1982 2.187,20 din.
M. V.

Zahvali

Ob prerani izgubi drage žene in mamice Tončke Zupan se iskreno zahvaljujem DSSS DO Veriga Lesce za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in vsestransko pomoč.

Še posebej se lepo zahvaljujem tov. Marjani za izrečene besede ob odprtem grobu in godbi DO Veriga.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči mož Ciril
s hčerko Mojco

Ob boleči izgubi drage mame Katarine Rogač se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem tozda Vijakarna za izrečena sožalja, podarjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Hčerka Francka Kragič z družino

Pravljica

Nekoč, dolgo že tega, se je med morji, nižinami, gorami in svetovnimi bloki rodila mlada nedolžna deklica, po imenu Država. Ob rojstvu ji sojenice niso bile naklonjene, saj so ob prebiranju Marxa menile, da takšna dekleta nimajo bodočnosti. No, naše dekletce, ki je odraslo v pomanjkanju, je hitro dozorelo in rodilo dva otroka: Birokracijo in Samoupravo.

Otroka, kakršni so pač vsi otroci. Mama Država je imela raje hčerko Birokracijo, ki je zagotavljala lepo in dolgo življenje, medtem ko ji je mlajša Samouprava kar naprej delala težave, tako da je starejša Birokracija komaj sproti popravljala posledice muhaste Samouprave. Velik družinski spor se je začel v zrelih letih mame Države, ko so se je lotila leta in klimakterij. Mama je postala živčna, posebej pa jo je skrbelo vedenje Samouprave, te muhaste hčerke, ki ji je stalno stregla po življenju. K sreči je Birokracija skrbelo za dobro mamino počutje. Vseeno pa je družinska drama spravila mamo Državo v težak finančni položaj, tako da se je do vratu zadolžila pri prijateljih in znanih. Hodila je od enega do drugega zdravnika, toda niti politična niti ekonomska terapija nista prijeli. Povrhu pa še ta svojeglavi pamž Samouprava, ki je ponujala povsem svojo terapijo. Ta smrklja je bila na čase prav anarhična in treba jo je bilo dati čez koleno. Mama je pooblastila Birokracijo za vse hišne odločitve in dela, hčerki Samoupravi pa naložila stabilizacijsko pokoro ob kruhu in vodi in zahtevala od nje, da uboga vsa povelja starejše sestre. Hu, to je trpela mlajša, neugananka Samouprava, toda mama in starejša sestra sta ji povsem pristrigili peruti. Mladenka Samouprava je postala zagrenjena, začela je vrtati sama vase, kaj je pogrešila, da je niti mamica niti sestra ne marata. Na um ji je hodilo, da je nezakonski otrok, da je bila preveč vesela in razigrana v mladosti in nekoč je v hudi notranji bolečini vprašala mamo, če je bila spočeta kot nezaheljen otrok. Mama ji je takrat odkrito priznala, da so ji že ob spočetju prerokovali znanci in prijatelji, da ji bo ta otrok delal sive lase, sovražniki pa so se le hinavsko nasmihali. Ravno malo je manjkalo, da ni splavila, vendar je plod le obdržala, za kar ji je — to odkrito prizna — še danes žal. Poleg Samouprave je družinsko idilo motila tudi sestrična Stroka, ki je bila Samoupravi nadležna, starejša Birokracija pa jo je vedno ob obiskih postavila pred vrata.

Družinska kriza se še kar nadaljuje, mati Država je bolelna in zadolžena, hči Birokracija je zdrava, rdečelična gospodična, za mamino zdravje pa upajmo, da bosta poskrbeli Samouprava in sestrična Stroka, ki se bosta mogoče spoprijateljili ob prerani smrti rdečelične Birokracije, ki ji zaradi debelosti prerokujemo skorajšnjo smrt.

Franc Čop

Tončki Zupan v spomin!

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so grōba vrata;
al' dneva ne pove nobena pratka.

(Prešeren)

20. 12. 1982 nam je kruta življenjska usoda iztrgala iz naše sredine dobro delavko, ženo in ljubečo mater. Solze v očeh, bolečina v srcih — molk.

Njena življenjska pot je bila kratka, težka in uspešna.

Pred 13 leti je potrkala na vrata naše delovne organizacije. Vključena je bila v neposredno proizvodnjo v tozdu Verigarna. Leta 1976 je bila sprejeta na rehabilitacijo v finančni sektor. Razporejena je bila na delovno mesto obračunovalke OD, kjer je ostala do poslednjega dne.

Prijela je za vsako delo, rada je pomagala sodelavcem in izpolnjevala naloge, ki so ji bile zaupane. S svojim dolgoletnim delom je prispevala k napredku podjetja in družbe.

Bila je tiha in skromna, nikoli se ni pritoževala, a tudi ni prosila za pomoč in moralno oporo. Nikoli ni znala zahtevati nekaj zase. Tako kot je znala stisniti zobe v dneh bridkih razočaranj, tudi svoje sreče ni kazala na zunaj. Prav gotovo je doživljala lepe trenutke v krogu svojih najbližjih, za katere je tudi živela.

V naših srcih je ostalo polno bridkosti ob spoznanju, da je ne bo nikdar več med nami, nit njenega dela pa bo ostala večno vtakana v našem skupnem delu.

Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

Valentinu Primožiču v spomin!

18. novembra 1982 smo se z žalostjo v srcih poslovili od tovariša Valentina Primožiča, dolgoletnega člana industrijskega gasilskega društva SŽ Veriga.

Že leta 1934 se je zaposlil v Verigi in delal kot žičar ter bil tako zvest leškim kovinarjem do upokojitve. Bil je zelo prijeten družabnik, tovariš, prežet družbenopolitični delavec in sodelavec.

Že pred vojno se je vključil v delavsko gibanje in je med vojno svoje delo nadaljeval. Do ljudi je imel vedno topel, človeški odnos in se je vedno zanimal za njihove težave in vedno zavzeto pomagal.

V prostovoljno industrijsko gasilsko društvo je pristopil že leta 1938 in je za vestno delo prejel več odlikovanj in priznanj. V svoji življenjski dobi je tovariš Primožič na področju družbenopolitičnega dela in v društvu ustvaril obilico dobrih del, ki jih je težko prikazati v tem kratkem sestavku.

Ob zadnjih naših srečanjih nikoli ni tožil o svojih osebnih težavah ali boleznih, zato smo bili toliko bolj prizadeti ob njegovi nenadni smrti.

Nadaljevali bomo njegovo delo, skrbeli za požarno varnost, tovarištvo, za vse to nas obvezuje spomin nanj.

Industrijsko gasilsko društvo
SŽ VERIGA

VRSTA ŽITA	VRSTA LIKOVNE UMETNOSTI	PAKET OVOJ	MUSLIM. ŽENSKO IME	DUNOVNIK	POGAN	SESTAVIL M. D.	SEŽENJ (NAREŽ)	TOVARNA V BEOGRADU (ZANJO DELA TUDI VIJAKAR)	STARA HAMA (LJUBKOV)	IME PISATELJA LONDONA	NEM. LJUDSKI ZDRAVNIK (ZDRAVLJENJE Ž VODE)	PRVA ČRKA
VOBNO KRILLO						IZDELEK KOVAČIČICE						
BEL KOŃJ						PROJEKTANT ANDREJ HERCEGOVEC						
VRSTA ŽIČNICE												SKAND. IZRAZ ZA SMUČI
OBČINSKI PISAR					NEBESA MAJHEN VAGON				OČET LON			
IRIDIJ		PREBIVALEC GLAVN. MESTA AVSTRIJE	BIVŠI ROBLJUN JESENIČ PREBIVALEC EVROPE. DEŽA.							PETER KOCUNČIČ Ž. IME		
ČEBILO. ČEBILNIK						SL. BALERINA VIDA NAUK O LEČAH						
PREBIVALEC RŽURNI OBALE					DEL RASTLINE JES. KOVNIAR LIPICER					PREBIVALEC SOSEDNJE DREAVE	DELAVEC V ŽESLIARNI (ALBANI)	
PREBIVALCI NEMŠKE DEŽELE	POL MIS POL PTIC GLAZ. OZNAKA ZA POČASI								DEL V VODOV. BELAN. (MATO) DRAGA KOVINA			
POSTELJICA								SKUPEK. SKUPINA LJUDI				
KOROŠKI PLES			KRUŠNI OČE OBRIGOV VEDEVK					TOVARNA V DEKANIH UBAR				
STARA UTEZNA MERA					SKUPINA ITALIJA					URH STANE AŽMAJ PAVEL		
VOBITELJICA VRAŠE ALI PLEMENJSKE SKUPNOSTI										BIVŠI PREDSED. OZNA		
NAELEKT. DELCI												BŽ. VERIGA LEŠCE ALPSKA 42 64248 LEŠCE

Izrečani reševalci novoletne križanke so bili: prva nagrada 170 din Jože Vareš, druga 110 din Ida Gros in Dora Kunstelj, tretja 80 din Dora Tonejc in Hilda Mengeš.

P. S. (Post silvestrum)

V preteklem letu mi je bilo najbolj všeč to, da smo ga junaško preživeli. Saj se radi trkamo po prsih, mar ne! Premalo prostora mi je odmerjeno, da bi se dotaknil vsega, kar se bistvenega ni zgodilo, pa bi radi videli, da bi se bilo. Zgodilo se je tisto, kar smo dolgo pričakovali, čeprav bi vse to najraje naprtili nerazvitim. Če bi se nam vse to zgodilo takrat, ko še nismo bili tako razviti, bi bili danes razvitejši.

Splošno pogledano, Rusi imajo težave z Američani, oni z Rusi, mi pa z nikomer. Mi imamo drugačne krče. Na primer: Američani pišejo na dolar — IN GOD WE TRUST (Verujemo v Boga). Jugoslovani pravimo — ZAUPAMO V DOLAR. Boga pa preklinjamo na vsakem koraku. Splet dokaz, da se je Bog ločil od bogokletnikov samo zaradi tega, ker smo si raj zapravili sami, čeprav nam je bil šele obljubljen. Namesto poslušnih ovc se je pojavilo vse preveč črnih, zato mora kraljestvo po zlu, amen. Slovo Cerkev od države nam je zapustilo samo še vero v lepšo prihodnost. Tudi ta vera ima svoje pastirje, kot so Art Buchwald v Ameriki, množica satirikov v svetu in pri nas, celo srbski pisatelj Momo Kapor piše v Telesku »Pisma Slovencima«, v katerih nam skuša vlti vero in voljo v lepšo prihodnost. Bojim se, da je komu ušla misel v lepšo preteklost! Celo v novoletnem programu

Vala 202 je anketirani tovariš izjavil, da Slovenci »previše radimo«, da se ne znamo »zezati«, vendar upa, da se bodo v bodoče tudi oni navzeli več delovnega duha in da se bomo tudi mi znali bolj »pozezati«. Upam, da s tem ni mislil na mednarodno delitev dela. Toliko za uvod.

Staro leto smo pokopali. Stari bi se radi počutili mlajše, mlajši si nadevajo videz starejših, se pravi, morda zvitejših. V ustni anketi sem ugotovil, da je večina naših vrlih državljanov, tistih brez masla na glavi, dočakala Novo leto doma, v krogu najdragocenejših. Dragoceni so otroci, ki hodijo v vrte in šole, cene teh ustanov pa dajo slutiti, kako se nam vloženi kapital utegne obrestovati v prihodnosti. Obresti bodo seveda pripadle družbi. Kadar družba vzgoji in pridobi kakega strokovnjaka, jim tak junak pokaže fige in svoje možganske zavoj zavije v svetovno delitev dela. Naj temu rečemo dragocenosti, če izvzamemo starševsko ljubezen?

Dragocene so žene, ki niso v službi in skrbje za tiste otroke, ki niso in ne bodo izvozni artikel, že zaradi tega ne, ker so ob domači in spontani vzgoji cepljeni s pravim patriotizmom. Dragocenosti so prijatelji, ki imajo obraz, da te prosijo za zavojček kave, ne pa, da ti jo prinesejo. Kavjo pošiljam prijatelju v Beograd, vendar ne zaradi licemerstva. Ko bo poleti

prišel v naš kraj, bo naše srečanje preseglo meje silvestrskega razpoloženja.

Tako smo se zbrali, vsak po svoje v tej zadnji noči, v organiziranem ali slučajno zbranim krogu. Več ali manj pripravljen je vsak po svoje prispeval k razpoloženju, bodisi z dobro voljo, s starimi, novimi, slučajnimi štosi, petjem, brenkanjem, prazničnimi prdci, glasnim riganjem, kriki, pivskimi in abstinenčnimi rekordi. Vse, kar smo načrtovali za domače slavje, smo v trgovinah lahko tudi kupili. Ne vem, če gre za zgodovinsko omembe vreden dogodek, lahko pa posumim v sladko življenje leto vnaprej, že glede na to, da je jugoslovanski sladkor petkrat dražji, kot na svetovnem trgu (RTV Ljubljana).

Skratka, namesto Bourbon Colinsov in podobnih koktejlsov smo si privoščili za aperitiv navadno travarico in podobno žganjico, za podrtje prve domine, ki je sprožila nadaljnji plaz kozarcev, tudi domače proizvodnje, ki v tujini žanje priznanje, ob TV programu pa nas je žgečkal Šrafčiger Jaka, ki nas vedno s finto čaka.

Namesto tatarskega bifteka smo uživali ob zaski; to še zmeraj zmerjamo z zaséko, mirno pa jo lahko imenujemo kar gojenjski »tatarc«. S kruhom in česnom ter pijačo iz domačih posod lahko pripravimo ogaben silvestrski poljub (brez Alfija Nipiča).

Program kina Radovljica

OD 2. 2. DO 2. 3. 1983

HERKUL TRIUMFIRA
ital. barvni zgodov. film
2. in 3. 2. ob 20. uri, 5. 2. ob 18. uri

ZADNJE SPOROČILO
BRUCE LEEA
hongkongški barvni film
17. 2. ob 20. uri, 20. 2. ob 18. uri

STAN IN OLIO V TUJSKI
LEGIJI
amer. barvni film
4. 2. ob 18. uri

POPAJEVE NORČIJE
amer. barvni risani film
18. 2. ob 18. uri

ELEKTRIČNI JEZDEC
amer. barvni film
4., 6. in 8. 2. ob 20. uri

KRALJEVSKI VLAK
jugosl. barvni akcijski film
18. in 21. 2. ob 20. uri

MORILEC KINGFIŠER
hongkongški barvni film
5. 2. ob 20. uri, 6. 2. ob 18. uri

APAČI
nemški barvni film
19. 2. ob 18. uri, 22. 2. ob 20. uri

LJUBEZENSKI TRIKOT
švedski barvni film
7. in 9. 2. ob 20. uri

MOŠKI NE MOREJO BITI
POSILJENI
finski barvni film
19. in 20. 2. ob 20. uri

PEKLENSKI ANGELI
amer. barv. pustolov. film
10. in 14. 2. ob 20. uri

GREMO NAPREJ
jugosl. barvni film
23. 2. ob 20. uri, 26. 2. ob 18. uri

CIRKUS Z JERIJEM
amer. barvni zabavni film
11. 2. ob 18. uri

TELO IN DUŠA
amer. barvni film
24., 27. 2. in 1. 3. ob 20. uri

KALIGULA
amer.-ital. barvni zgodovinski
erotični film
11., 13. in 16. 2. ob 20. uri

MORNARJI V POSTELJI
danski barvni erotični film
25. 2. in 1. 3. ob 20. uri,
27. 2. ob 18. uri

ZMAJ V OGNJU
hongkongški barvni film
12. 2. ob 18. uri, 15. 2. ob 20. uri

LILI MARLEN
zah. nemški barvni film
12. 2. ob 20. uri, 13. 2. ob 18. uri

ŽIVI OGENJ
francoski barvni film
26. in 28. 2. ob 20. uri

Mnogi so prisegli na čast svoje žlahte, kako neizmerno privoščijo vse dobro svojemu sosedu v novem letu, po iztreznjenju pa bodo že v januarju obrcali njegove otroke, ker so mu poscali avto. Podobno se bo godilo ženam, če bodo nastavljale zimsko hrano ptičem, češ da so doma nepotešene.

Letošnja zima, ki se sploh še ni začela v času mojega pisanja, daje upanje na trše čase, kar je ženskam nasploh po godu. Kadar moški pribijejo najtrši led, rade enakopravno zaplavajo. Če smo že pri enakopravnosti, jih rade volje povabimo na pijačo. In se umaknem.

Glede želja za ugodno smuko se bomo v glavnem omejili na običajno dričanje po Venerinem hribu.

Po kratkotrajnem veselju prazničnega obdobja smo si malodane vsi želeli čimprej spet stopiti v uhojene tirnice delovnika. Zakaj? Normalno! Delovni dan nas blagrujoče oddaljuje od načina življenja. Pomaga nam lepše živeti. Kaj beseda »lepo« pomeni, bomo šele videli, saj so revolucionarji vedno tenko piskali, kot pa vemo, naša revolucija še ni končana.

Kako natančni smo pri izvajanju stabilizacijskih prizadevanj, se vidi že pri naših revijah, ki so namesto dveh, zdaj spet samo z eno sponko. Najbrž zaradi tega, da jih zaradi pomanjkanja papirnih izdelkov in zdrave pameti hitreje lahko uporabimo.

Pa srečno vožnjo med temi našimi čermi! Frenk Bregant

Komisija za kulturo

OBVESTILO

Komisija za kulturo bo za 8. marec pripravila razstavo ročnih del. Vse zainteresirane članice kolektiva in upokojenke vabimo, da sodelujejo na razstavi. Razstavljeni bodo različni izdelki (gobelini, pletenine, tapiserije, vzlanje, slikarska dela in drugo).

Prijave zbira tov. Olga Mlakar — finančni sektor do 15. februarja 1983.

Predsednik komisije za kulturo:
Olga Mlakar

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga, n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Zdenka Arh, Božena Vidic, Dora Tonejc, Marjan Stiperski in Mitja Torkar. Odgovorni urednik Mitja Torkar. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS pristo plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana